

4 december 2022, tweede zondag van de Advent - jaar A

Eerste lezing: Jesaja 11, 1-12

Evangelielezing: Mattheus 3, 1-12

Homilie

De **eerste lezing is** een mooi stukje poëzie: de droom van Jesaja over de Messias wordt volgens hem werkelijkheid in Jezus.

Jesaja spreekt met **idyllische taferelen**. Uit de boomstronk zal een nieuw takje groeien. De wolf en het lam spelen samen, een panter ligt naast een bokje, een kalf eet samen met een leeuw, een koe en een beer lopen samen in een wei. En dan, het kind dat zonder gevaar met de dieren speelt. Dat was ook een droom: wilde en tamme dieren als vrienden van elkaar, dieren die elkaar niet verslinden maar vredig samen spelen. En met ons verstand zeggen we dan: dat kan nooit. En dat klopt.

Het gaat in die droom van Jesaja natuurlijk niet om dieren maar om **mensen**. Hij droomt ervan dat mensen elkaar geen kwaad doen maar dat ze allemaal goed leven en de vrede met elkaar bewaren. En met ons verstand zeggen we dan weer: dat kan nooit. Het bestaat niet dat dit ooit helemaal werkelijkheid wordt.

Maar in deze adventstijd mogen we toch even **dromen**. We verlangen meer dan ooit naar vrede tussen alle mensen. En dan horen we dat de Heer zegt: het komt, nog even wachten. En ons nuchtere verstand zegt dan: wachten, hoe lang nog? We wachten al eeuwenlang en de samenleving wordt niet vreedzamer, eerder het tegendeel. Het is zinloos om te dromen van vrede in de wereld. Wachten is altijd moeilijk, vooral als het een heel langdurig proces is. Het **evangelie** dat we vandaag horen is niet zo idyllisch.

Mattheus beschrijft Johannes de Doper als een bode die de weg klaarmaakt voor de Messias. Hij bedoelt hiermee niet een echte weg, maar een **mentaliteit bij de mensen**, zodat ze klaar zijn om Jezus te volgen. Zo is Johannes een profeet in de lijn van de profeten in het Oud-Testament. God zal komen om recht te doen aan wie onrecht werd aangedaan.

Maar wat kan Johannes de Doper dan voor ons betekenen?

Om te beginnen: Johannes is volledig **consequent** met zichzelf. In zijn uiterlijk: zijn kemelharen pij; zijn sober leven: hij at sprinkhanen en honing; en in zijn woorden. Johannes ademt als het ware een totaal andere cultuur uit dan zijn omgeving. Zijn bekering gaat over de **hele mens**. Een totaalvisie op de mens en de maatschappij, een visie waarin ik mezelf graag herken. Het idee dat bekering gaat over een mentaliteitsverandering, is ook voor ons relevant.

Johannes vraagt daarbij om een **eerlijke introspectie**: kijk eens grondig in eigen boezem, en maak een onbevooroordeeld oordeel over jezelf. Zie je eigen beperkingen en inconsequenties.

Het valt op dat dat Johannes niet kalm kan blijven. Hij is emotioneel aangegrepen en begint te schelden. Mag je als profeet je geduld eigenlijk verliezen? Maar Johannes wordt zo geraakt door de houding van de farizeeën dat hij in zijn denken, spreken en handelen goed begrijpt van wat er écht aan de hand is. Zijn **verontwaardiging** is bijna onvermijdelijk. Ook vandaag in onze wereld wordt er gebabbeld en geroepen, er wordt gescholden via Facebook en haatberichten worden getwitterd. Iedereen kan en mag via verschillende kanalen zijn mening verkondigen en zijn ongenoegen uiten, vaak zonder enige reflectie of diepgang.

Maar vele roepers en critici van vandaag en deze tijd zijn vaak ook echt emotioneel betrokken. Klimaatactivisten, voor- en tegenstanders van kernenergie, critici over kinderopvang en onderwijs, over gezondheidszorg en armoedebestrijding, ... Ze maken misschien niet altijd de juiste analyse, ze bieden lang niet altijd de gepaste oplossingen. Maar ze roepen ons wel wakker en duwen ons soms met de neus op de werkelijkheid. Ze

geven ons een impuls tot bekering: wakker worden en helder zien wat fout gaat en wat beter kan.

Wie roept vanuit een diepe overtuiging met respect voor de hele mens, zelfs al heeft zij of hij niet de perfecte analyse of de juiste oplossing, maakt je alert. Dergelijke roepers, we hebben ze nodig om wakker te worden of te blijven.

Misschien moeten we niet alleen luisteren naar de woorden van Johannes de Doper. **Maar we kunnen ons, als christen, natuurlijk ook spiegelen aan Johannes zelf, in zijn optreden.**

Zijn we, als gelovigen niet verplicht om te spreken, wanneer we onrecht en discriminatie zien en geconfronteerd worden met uitspraken die de integriteit of waarde van mensen aantast? Is het niet een van onze taken als geëngageerde christenen in het maatschappelijke gebeuren om onze stem te gebruiken?

Misschien kan Johannes ons ook inspireren om meer te roepen, vanuit ons aanvoelen van onrecht en onrechtvaardigheid, vanuit ons buikgevoel, vanuit onze diepe betrokkenheid bij de menselijkheid in deze wereld. Misschien zijn we fout, en misschien hebben we geen oplossingen, maar het roepen op zich, zelfs in de woestijn, is van belang.

Ten slotte is Johannes wel geraakt door het onrecht, maar hij is geen doemdenker: het kan anders, volgens hem. En dat brengt ons weer bij de droom van Jesaja. Gerechtigheid en barmhartigheid zijn de sleutelwoorden, iedere advent weer.

Dat is ook de oproep van Welzijnszorg. Alleen als we ons verbinden, met God en met alle mensen van goede wil zal recht geschieden aan hen die het moeilijk hebben vandaag.

'Iedereen zoveel mogelijk mee!' is een streefdoel dat meer overeenkomt met Gods plan. Laat ons daarom kijken hoe we ons met **mekaar kunnen verbinden.**

Zoals Tomas Halik zegt: "Omdat God ernaar verlangt mens te zijn, moeten we hem niet zoeken in debatten, oorlogen, rampen of polarisering maar laten we liever luisteren naar zijn stem in menselijke empathie, in uitingen van solidariteit en in onvoorwaardelijke liefde."

Verbonden met elkaar is veel mogelijk.

Ria Toelen